EVA FOREST gurekin

BERRIRO BORROKA IXILERA

"Laguna, bizi izan ez duen inork ezin lezake jakin zer den hura". Inoiz ezingo dut adierazi han bizi eta sentitu izan dudana eta, hala ere, bizi guztirako markatu nau".

Yeserias-eko espetxean idatzitako "Testimonios de lucha y resistencia" liburuaren zati bat da. Eva Forestek eta bere espetxekideak eginiko liburua. Jasan zituzten oinaze, bortxakeri, sufrimendu, min eta irain... zenbait irain, bildu dituzte bertan. Gure artean egona da egile hoietariko bat. Euskal Herriak nahiko ezagutzen duena, eta maite ere, bere solidaritate guztia eman bait dio.

Eva Forest, hainbeste aipatutako gure Eva, nahiko nazkatuta dago ia nahi gabe diogun mito figurarekin. Beldurra ematen dio horrek jarraitzeak. "Herriak mitifikatu egin du politik presoa. Heroe bihurtu du. Bidezkoa da. Izengabeko borrokalaria da, erortzen da, etsaiak herritik urruntzen du eta terrorista, basati, gaizto bihurtzen du. Etsaiak mito negatiboa sortu du. Bidezkoa da herriak erantzuna ematea: borrokalari kidea etsaiak bahiturik gertatzen bada, herria berari erreskatatzen saiatzen da. Bere borroka bidezkoa eta ez da dudarik irabaziko dutenik. Presoa erreskatatzen duen momentuan, berriro borrokara moldatuta jarraitzen du. Herrian kontzientzia hori baldinbadago, bere borrokalari bat erortzen den momentuan prozeso berdina gertatzen da. Orain, garbi gelditu behar dena zera da: preso gertatu denak adina merezi lezakeela erori ez denak".

Baino, preso gertatzen dena, nahitaez oso ezaguna egiten da, bai herriarentzat eta baita etsaiarentzat ere. "Noski, ezaguna denez gero, bere borroka beste molde batzutara mugatuko du. Beharrezkoa dena zera da, egoera guztiak iraultzaren aldekoak bihurtzea. Inor ez da heroe. Heroeak herriak dira. Herriok indibiduoz osaturik daude, baina azken garaipena herriak berak lortzen du. Liderren problema diferentea da. Liderrak herriak eginak dira, eta ez etsaiak".

Erori zinenean zenbaiterainoko itxaropena sentitzen zenuen kalera irteteko? "Egia esan, lehen momentuan hil egingo nindutela pentsatzen nuen. Baino segurtasun osoa neukan hau ez bazen gertatzen juiziorik gabe aterako nintzela. Normalki, herriak aterako ninduela pentsatzen nuen, nahiez eta sekula ez sinetsi hain borroka direktoa eramango zuenik, baizik beste borroka molde batzu erabiliz zenbait bide aukeratuko zuela. Sekula ez nuen pentsatu borroka hau hain garbia eta garrantzitsua izango zenik".

Gobernua eta Amnistia

Herriak amnistia eskatzen du. Baino presoak kaleratzea lortu du bakarrik. "Gobernu honek ezin du amnistiarik eman. Presoak kalera besterik ez dezake egin. Amnistia herriari garbi partizipatzen utziko dion gobernuak bakarrik eman dezake. Aldaketa sakona izan behar da. Gobernuak ez digu beldurrik izan barruan geunden presoei, ez eta atzerrian daudenei, eta nahiz eta askok hola pentsa, faszismoak ere ez du ikaratu. Benetan ikara eman diona herriaren indarra ezagutzea izan da. Herriak baturik lortu dezakenaren beldur da gobernua. Amnistia eman balu, gobernuak bere eriotz sententzia firmatuko zuen".

Gobernuak bere defentsarako harma guztiak erabiltzen ditu. Presoak ezagutzen dituzute gogorrenetarikoak"la nekatuta nago komisarietan gertatzen diren gauzei buruz hitzegiten. Kanpoko jendeari askotan iruditzen zaio martir gisan jartzen garela, eta ez da hori. Askotan, torturari buruz mintzatzea eta Hirugarren Munduko gosea aippatzea berdina gertatzen da. Eta benetan nahi duguna, gure lan guztiarekin, herria gertatzen ari denaz jabetzea eta gai haietara hurbiltzea da. "Cartas a mis hijos" eta "Testimonios de lucha y resistencia" hildo hortan eginiko lanak dira".

Oso liburu diferenteak dira, baina gai berdintsuak dituzte. Benetan ikusten dena pertsona marginatu nahien dabilen gizarte baten beldurra da. "Espetxeetara marginaturik dagoen pertsona eramaten dute. Gizarteak maite ez dituenak, bai politik hildotik abiatzen direlako, edota sozial arloan rebeldeak direlako. Gaitzaren sustraia bilatu behar da: gizartea. Askoz aberasgarriagoa da espetxea barrua, kalea bezala, mundu guztiarekin egoteko posibilitatea baldin baduzu. Gauen zentzua aldatu egiten da. Terrorista delinkuente binomioa hautsi egiten da, zeren eta gure artean elkar ezagutzea lortzen dugu, eta etsairen gezurretaz konturatzen gara. Biktimak denok gara: benetan lapurrak eta hiltzaileak direnak ez dira sekula barruan egoten, bakarrik gizartearekiko rebelde haundienak direnak. "Común deritzen presoarekiko errepresia askoz haudiagoa da, zeren eta defentsa guttiago du".

Preso politikoen estatua

Duela urte batzu "estatuto del preso político"ren alde asko borrokatu zen. Azken denbora honetan inork ez du reibindikatzen."Neretzat ez da berria preso politikoen estatutua baztertzea. Sekula ez naiz egon horren alde, eta espetxeen barruan egoteak egiaztatu egin dit iritzi hura. Lehen ere egona nintzen 1962eko As-

turias-eko greba zela eta, Madrilego Puerta del Sol-en emakumeek manifestazio bat egin genuen, eta 100 deteniturik gertatu ginen, multa haundiek erantsi zizkigutelarik; 20 egun pasa nituen espetxean nere alaba txikia nerekin nuela; horregatik "maternal" sekzioan jarri ninduten eta preso sozialekin bizitzeko aukera izan nuen".

Kontuan hartu behar dugu Gobernuak preso politiko guztiak "común"ak bezala azaldu nahi zituela. "Oso logikoa izan da preso politikoa erreibindikatzen zuen postura, estaduak "común" balitz bezala baztertu nahi zuenean, baina joko barruko duintasuna baizik ez da. Gizakiaren alde izan behar da borroka, politikoa nahiz soziala izan. Estatutoa neurri erreformista bat besterik ez da".

Marjinazioa

Azken denbora honetan preso politiko eta sozialen borroka elkarturik ikusten da. "Pertsona bat pixka bat kontestartaio agertzen den momentuan gizarteank bere jokutik at uzten du. Seinalatua, etiketatua izanen da, eta azkenik, ahal baldin badute, erotzat joa eta sikiatrikora eramana. Horregatik kontestatario guztiak elkartu egin behar dira. Garrantzi haundi bat du COPELek daraman borrokak. Lehen aldiz osatu da horrelako erakunde bat preso sozialen artean. Guk, gizarte ezegoki baten aurka borrokatzen garenok, beraiekin elkartuta borrokatu behar dugu".

Gure herriak borroka haundi bat eraman du preso politikoen alde, baina oraindik ez du hain garbi ikusten preso sozialen solidaritate beharra.

Gizarteak eman dizkion eskema batzuen barruan aztertzen du hauen egoera.."Euskal Herriak aurrera eraman duen borroka industrializatuko munduko inongo herrik ez du egin. Horregatik du garrantzi haundia. Herri industrializatu batek elkarturik lortu dituen gauzak... Borroka hori, horrelako borroka ezin daiteke gal. Euskadiko Amnistiaren Aldeko Gestorak ez dira desegin behar, nahiz eta beste eginkizun batzu beren, gain hartu. Bere barnean kontzientzia lortu duten pertsonak beste eginkizun hauetan lan egiteko prest egongo bait dira. Modu honetan, herriaren kontzientzia zabaldu egingo da".

Faszismoaren beldurra

Topiko bat iruditiko zaizu, baina eskubitarrak preso politikoei eginiko mehatxuak beteko diren beldurrik ez ala duzu? . "Ni oso beldurtia naiz. Baina benetan beldurra ematen didana ezkertiar taldeetan faszista ideolojia sartzea da, – errepresioa, korruppzioa, ordenazaintzaileak..– Progresista bezala bere burua duten famili askotan sekulako autoritarismoa nabaritzen da, errepresibo metodoak erabiltzen dituzte. Torturaren problema ez dago aislatua. Indar Errepresiboenari buruz asko hitzegin da, zeren egoerak hala eskatzen zuen, baina ez da bakarra. Neska asko ezagutu ditut bere aitari askoz beldur handiagoa diotenak poliziari baino. "Espetxetik irteten naizenean, zer egingo didate?" –zen beren kezka. Ez dugu ahaztu behar famili askok espetxean egon diren seme-alabak sikiatrikora eramaten dituztela. Gero, laneko giroa: autoritarismoa, errepresioa, "jefe de personal"ek berarekin oheratzea behartzea– nik Madriden neska asko ezagutzen ditut hori egin beharrean ikusi direnak–, inguruko prostituzioa...

Eta ejerzitoan, ostikoka tratatzen dituzte. Gero gertatzen zaizkizu honelako kaso "raroak" Neska bati galdetu genion poliziak torturatu zuen ala ez:"Ez,ez dit ezer egin,bakarrik hiru ostikada eman, lurrera bota eta hiletik tira". Gero jakin genuen bere gurasoek sekulako palizak ematen zizkiotela egun batean bai eta baita bestean ere".

Internazionalismoa

Elkartzea dela gure bide bakarra nahiko garbi dago teorian, baina praktika mailan ez da hainbeste ikusten."Euskal Herriak daraman borroka ezin da aurrera eraman bakarrik, estadu espainol barnean dauden beste herriekin elkartu baizik. Neri beti interesatu zait euskaldunen borroka, zeren konprenitzen nuen guk ez bagenuen ulertzen beste anaiak zeramaten borroka, ez genuela aurrerapenik egingo gure herrian ere. Oso gauza harrigarriak gertatu dira. 1968ko Maiatzean egon zen mugimenduarekin, jende guztia gauza guztiei erantzuten hasi zen. Erantzuten zitzaion maixuari, familiari, gizarteari... baino, estaduari zegokionez, hori ez ikutu!, esaten zizuten eskertiarrek.. Herri guztien askatasuna beste herrien borroka konprenitzeari lotuta dago. Benetako sustrai iraultzailea solidaritate eta internazionalismoarekin lotuta egon da. Gaur egun nahiko baztertua dago, baina hori ez bada aurrera eramaten, ez gara inora joango. Euskadik konprenitu du, eta horregatik presoekin solidaritatea aurrera eraman du, eta inork sekula egin ez dituen greba orokorrak eraman ditu aurrera".

Torturaren internazionalizazioa

Eva Forest asko ikasi eta aztertu duen emakumea da. Berarekin hitzegitea sekulako berrien –betiko "berri" hoien– berri izatea da. Eta nazioarteko problemak benetan aztertu nahiean dabil."Tribunal Russell-en egin ziren lanak oso interesgarriak izan ziren. Vietnam-eko herriak jarri zituen platerean. Inbestigazio lan asko aurrera eramanak izan ziren. Bertan parte hartzen zuten Suecia, Cuba... eta ameriketarrak ere, hauek armamentu eta kimika mailan egiten ziren lanei buruz informazioa emanaz. Honela enteratu ginen hain ximel ematen zuen Santanderko laboratorio batek NAPALM hobeto ezartzeko produktoa egiten zuela. Inbestigazio komiteak garrantzi haundia dute iraultza borrokan. Vietnam-en aldeko komiteetan, ameriketarrek osatu zutena ez zen izan garrantzi gutiena eduki zuena..."

1969tik 1972eraino lan egiten egona da inbestigazio komite hauetan "Ameriketako yankiek vietnamizaioa aurrera eraman nahi zuten. Hortarako oriental jendeari erakutsi zizkioten beren tortura onenak. Honela, ameriketarrek telebistan Vietnameko gertakizun guztiak ikus zitzateken, vietnamiten arteko guda bat zela pentsatuz. Benetan tortura hauek aurrera eramaten zituztenak tahilandesak, e.a. ziren. Torturaren internazionalizazio hau benetan zabaltzen ari da. Espainol militar asko Ipar Ameriketan ikasiak dira, eta poliziak baita ere– Conesak Panaman ikasia da.Ni, konkretuki, kubatar batek torturatu ninduen. Horregatik, sekulako garrantzia du Euskal Herriak aurrera eramaten ari den borrokari buruz azterketak egiteak, zeren herri industrializatu guztientzat balio bait lezake. Herriak garbi ikusi behar du nondik joan. Hortarako gauza asko aztertu behar dira: Mediku eta sikiatren papera (Dinamarkan tribunal bat egin dute, medikuen poliziarekiko kolaborazioa azaldu nahiean. Esaten dutenez, ideia nere gutun batek emana da)..Mediku hauek jendea gizartetik baztertzeko metodoak erabiltzen dituzte. Lehen momentuan pertsona errebelatzen da eta oihu egiten du; orduan espetxeratzen dute; baina oihu hori ez bada ixiltzen, orduan eroa bezala uzten dute. Maixuaren errepresibo eta autoritario papera ere aztertu behar da. Beste aldetik,orain DGSen sartu behar diren arkitekto, injeniero... eta tekniko guztien papera..."

Gaurkoz ezin dugu jarraitu. Eva nonbaitera joan beharrean dago. Gure aldetik hilabeteak pasako genituzke gelditu gabe, berari entzunez, galderak eginez, keinuak eta ahotsa arrapatu nahiean "Euskadik inbestigazio komiteak sortu behar ditu. Ni prest nago errepresioaren azterketan jarraitzeko, zeren material asko dut. Herriak garaipen bat lortu du, ez da izan osoa, baina garaipena bai, gu kaleratzearekin. Ziur nago herriak ez duela erraz ahaztuko. Eta garaipenak indarra ematen du..."

P.I. eta E.G.